

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskerék,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — — —	24 kor.
Félévre	— — — — —	12 „
Negyedévre	— — — — —	„
Egy hónapra	— — — — —	„
— Egyes szám ára 8 fill. —		

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési iródákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 49. szám.

Csütörtök, február 28.

Igazságügyi vita.

Budapest, 1901. február 27.

Elmult ideje annak, mikor az igazságügyi költségvetés-vita hosszas, izgatott volt. A vita előtt már hetekkel megkezdődtek a csatározások. A reformkövetelők sorakoztak és felvonultak az ütközetre. Az igazságügyi miniszter és vezérkara alig győzte szóval a sok ígéretet; alig tudott megfelelni a sok kérdésre.

Most, miként Emmer Kornél, az igazságügyi miniszterium költségvetésének kitűnő előadója, remek beszédében megjegyezte, az igazságügyi kormányzat budgetjének tárgyalása csendes, normális folyású tárgyalásnak ígérkezik. Az igazságügyi költségvetés számadataiból minden izgalomtól ment, csendes adminisztratív érvet érzünk.

A reformkövetelések cápái eltűntek a kormány hajója mellől, nem lelkesednek ott többé, keresvén, hogy ebből a hajóból kit és mit dobnak ki közpédára. Mert hát az igazságügyi reformátorok legnagyobb étvágyát is kielégítették az utóbbi évek alatt. A legmesszebb menő követeléseket megvalósították s miként Emmer találóan megjegyezte, most a kormány maga javaslatok alakjában feldolgozta mindazt, amit 15—20 év előtt az akkori kormány férfiak lehetetlennek, megvalósíthatatlannak tartottak. Nincs olyan reformkivánság immár, amit meg nem valósítottak volna, avagy amelylyel közel ne volnának a megvalósításhoz.

A rég követelt katonai büntetőtörvénykönyv kivételével, amely szintén készülében van, minden nagyobb igazságügyi reformról készen állanak a kidolgozott javaslatok. Hisz Plósz Sándor igazságügyi miniszter, ki maga szintén a legbuzgóbb reformátorok egyike, alig két-három hó-

nappal ez előtt, rövid egymásutánban, közrebocsátotta a magyar általános polgári törvénykönyvnek és a közvetlenségre és szóbeliségre alapított polgári perrendtartásnak előadói tervezeteit. Ez utóbbit, a polgári perrendtartási tervezetet, a miniszter tudvalevőleg személyesen dolgozta ki és meg is látszanak azon a hatalmas szakember oroszlánkörmeinek nyomai. Tekintélyes vélemények szerint ez a polgári perrendtartási tervezet oly kitűnően sikerült, hogy azt bátran akár végleges törvényjavaslat gyanánt be lehetne nyújtani már ma a a törvényhozáshoz. De a miniszter még az időközben beérkező kritikákat és szakvéleményeket is fel akarja használni és a javaslatot a jövő őszön már az új képviselőházhoz szándékozik benyújtani, amelynek első és nagyobb feladata lesz tehát az új perrendtartási javaslat tárgyalása.

Addig valószínűleg elvégzik az utolsó simítást az általános polgári törvénykönyv tervezetén is és ez a magyar kódex szintén szentesítés alá kerülhet, ami annál nagyobb esemény lesz, mivel Werbőczy óta a mai napig, immár ötszáz esztendő alatt, sem tudott létrejönni a polgári magánjogok kódexe. De annyi bizonyos, hogy még eddig ilyen közel nem jutottak el a munkálatokkal a célhoz, mint Plósz Sándor jelenlegi igazságügyi miniszter alatt, ki joggal hivatkozhatik arra, hogy minisztersége alatt tett ígéreteit a reformok tekintetében derekasan beváltotta. Ezen két nagyobb szabású reform is ime készen áll, kinyomatva a könyvpiacra került, az ideai költségvetési vita előtt több hónappal.

Ilyen nagy kormányzati tényekkel szemben aztán csakugyan el kell nemulniok a követeléseknek. Ez érezhető az igazságügyi költségvetési vitánál is, a mennyiben a legnagyobb igényű ellenzéki szónokok is apró-cseprő igazságügyi

mizériákkal foglalkoznak. Többnyire olyan panaszokkal, melyek legfeljebb az egyes eljáró közegek elnézéséből keletkezhetnek és egyes pervesztes ügyvédek vagy ügyfelek panaszkodnak csak azok miatt. Ezek nem is az igazságügyi politikára, mint inkább a magánpanaszra, a fegyelmi utra tartoznak. Ezek körülbelül olyan panaszok, mint mikor valaki a Ház elé hozza, hogy egy másodrangú vicinális vasuton nem futik jól a kupékat, vagy a vonatok néha elkéséssel érkeznek. Ez ugyan nem valami országos baj és könnyen is orvosolható.

Az autonomia rendezése. A katolikus autonomia 12 es bizottságát március 11-ikére hívták össze. Tanácskozása után másnap a 27-es bizottság is össze fog ülni. Ennek következtében Ugron Gábor a katolikus kongresszus összehívását célzó aláírások gyűjtéséről lemondott. Beavatott helyről azt jelentik, hogy az autonomia három bizottság egy a kormány-nyal, mint a püspöki karral befejezte tárgyalásait. A püspöki karral a legutolsó tanácskozás e hó 14-én volt Schlauch bibornok-püspök lakásán, amelyben úgy az autonomia bizottságnak, mint a püspöki karnak tagjai résztvettek. A küldöttek e tanácskozányban véglegesen megállapodtak; a megállapodásokat most szövegezik a püspöki karnak küldöttei. Jövő héten ismét összejönnek a küldöttek s akkor eléjük fognak terjesztetni a már szövegezett megállapodásokat s remélhetőleg az összes küldöttek által el fognak fogadtatni. Az így szövegezett megállapodásokat át fogja venni Szapáry Gyula gróf, az autonomia kongresszusának elnöke s közölni fogja a 12-es, illetve a 27-es bizottsággal. Ilyenformán a további tárgyalásoknak már semmi sem fog utjában állani s március hónapban valószínűleg maga az autonomia kongresszus is össze fog hivatni.

A „TORONTÁL“ tárcája.

HAT TITKOS KIS LEVÉL.

I.

Kedves Marim!

Mielőtt ezt a levelet elolvasnád, emeld föl a kezedet és esküdj meg, hogy soha senkinek el nem mondasz beőle egy szót se!

Hát tudj meg, hogy egy fiatal ember az örüléssig szerelmes belém.

Ma láttuk egymást először. En az ablaknál ültem. Ő az utcán sétált.

Eleinte nem is vettem észre. Cilinder ci linder. De azután, hogy sokszor elment előttem a cylinder, akaratlanul is megnéztem. Egy szép, barna, ábrándos szemű fiú. Rám nézett hosszan. S a tekintete azt mondta: Szeretlek!

Egész éjjel nem tudtam aludni. Találgattam, hogy mi lehet a neve? hol lakik? honnan ismer engem? és mikor szeretett belém?

Egy belső sugallat azt mondja nekem, hogy Jenő a neve, mint a „Fekete keztyűs grófnő“ kalovány hercegének.

Azután a paplanom gombjain azt számítottam ki, hogy ő lesz e a férjem?

Őtször igen, négyszer nem. De tudod ez nem bizonyos.

Az hiszem, holnap ismét eljön, mert mikor az ablak előtt sétált, én melegen néztem rá és azt mondtam a tekintetemmel:

„Legyen bátor, drága Jenőm: remélhet!“

E m m i.

II.

Reszketek az izgalomtól, midőn neked ezeket a sorokat írom.

Egy hétig vártam, hogy bejön hozzánk.

De ő nem mert. Azt hitte, hogy a kegyetlen szívű hölgyek osztályába tartozom.

Végre ma éjjel a jó Isten segített rajtam.

Azt álmodtam ugyanis, hogy ő Adám, én pedig Eva vagyok.

Azonnal megértettem, mit jelent ez az álom: a szokott órában, a helyett, hogy az ablakhoz ültem volna, felöltözöktem, és mintha a Népműki Szent János litániájára mennék, a sétatérre siettem.

Az álom igaz volt, Mari! a faszor közepén ő jött velem szemben.

Annymra megijedtem, hogy egy pillanatra meg kellett állnom. Vissza akartam futni, magam sem tudtam miért, — de aztán nyugodtságot parancsoltam a szívemnek és olyan hideg arc cal sétáltam el mellette, mintha márványfejtem volna.

Nem tudom, köszönt e. En nem pillantottam föl a földről. Csak mikor már vagy ötven lépéssnyire voltam, akkor hallgatóztam, hogy jön-e utánam?

A kavicsok ropogtak.

Jött.

Meglassítottam a lépéseimet, hogy hadd érjen utól. Eszrevettem, hogy ő is lassabban jön: nem mer utólrni.

Megálltam.

Ő is megállt.

Elindultam.

Ő is elindult.

Ismét megálltam.

Ismét megállt.

Nehéz szemrehányásokat tettem ekkor magamnak, hogy miért voltam hozzá az előbb olyan hideg.

Hirtelen megfordultam és elszántan mentem feléje.

De csak addig tartott a bátorságom, amíg odaérkeztem, ahol ő állott.

Se szólni, se ránézni nem mertem. Csak elmentem mellette, mint az előbb.

Ő ismét követett.

— Istenem, Istenem — így sóhajtottam — csak most az egyszer segits rajtam!

Isten meghallgatott. Adott egy jó gondolatot. Szétkapcsoltam titkon az imakönyvemet és leejtettem.

A képek százfelé repültek.

En megrettenve álltam. Ő hozzám sietett és így szólt:

— Ha megengedi nagysád . . .

(Igy: nagysád!)

— Őh kérem, nagyon köszönöm, — feleltem.

De most is csodálkozom, hogy ezt ki tudtam mondani, mert a szívem nagyon, de nagyon dobogott.

Ő nem herceg Mari, se Jenő, hanem a Csutak szappanos fia. Mártonnak hívják. De ez nem tesz semmit, mert igazi gavallér: aranyórája van s az utolsó divat szerint öltözködik.

Mikor elváltunk, mélyen megindító hangon kérdezte tőlem:

— Remélhetem-e nagysád, hogy holnap itt üdvözölhetem?

— Oh mindenesetre, — feleltem gyorsan; bár azt hiszem, kitérőleg kellett volna válaszolnom.

De helyrehoztam a hibámat azzal, hogy királynőhöz illő méltóságos fejbólintással távoztam el tőle.

III.

Kedves Marim!

Mielőtt elindultam volna, belopózkodtam a belső szobába; odaálltam a tükör elé és be-

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon este 6 től 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

— Személyi hír. Dr. Dellimanics Lajos alispán hivatalos ügyben Budapestre utazott.

— Adomány. A vidéki hírlapírók országos szövetsége javára a Torontálmezei takaré- és hitelbank ötven koronát adományozott.

— Uj ügyvéd. Dr. Fried Berce, a fiatalabb nemzedék egyik népszerű és tehetséges tagja a napokban tette le jó eredménnyel Budapesten az ügyvédi vizsgát s mint ügyvéd városunkban — hol különben is ismerős — fog ügyvédi irodát nyitni.

— Bucsulakoma. Tegnap este a nagybecskereki kaszinó éttermében nagyon szép és minden tekintetben sikerült bucsulakomát rendezett a tanítószáz Szikla P. Gyula kir. segéd-tanfelügyelő tiszteletére, ki Temes megyébe helyeztetett át s a napokban távozik el azon körből, melyben 7 évi ittműködése alatt szakismerete, szorgalma és szívjósággal párosult előzékenysége által mindazok bizalmát, becülését és szeretetét nyerte meg, kikkel egy hivatalos, mint magánügyekben érintkezett. Megjelent a bucsuzó kir. segéd-tanfelügyelő hivatalfőnöke és valamennyi tisztársa, a nagybecskereki felső kereskedelmi és polgári iskola, továbbá a községi népiskola tantestülete teljes számban, az összes hitoktatók, továbbá a megye különböző községeiből számos tanító. A távozót számos felköszöntőkben éltették.

— A Torontáli Kör folyó évi február 16-án, 18-án és 23-án tartotta alakuló gyűléseit Budapesten. Miután kimondotta alakulását, tisztikarát következőképen alakította meg: Elnök: Plechl József; alelnök: Stocker József; titkár: Gerber Hugó; főjegyző: Schreiber Jakab; II. jegyző: Götz Tamás; pénztáros: Bodócsi Agoston; ellenőr: Brezovszky Emil; háznagy: Hetey Gyula.

— Országos vásár. Tavasz országos vásárunk első napja volt ma, vagyis a marha- és sertésvásár, ami más évek tavaszi vásárjaihoz viszonyítva várakozáson felül sikerült, amennyiben a nagy felhajtáshoz arányos volt a kereslet is. Felhajtottak mintegy 3000 darab szarvasmarhát, 1700 darab sertést és 600 juhot. A délelőtti folyamán csak sertést ezer darabnál többet adtak el. A marhavásár is kielé-

gítő volt, amennyiben délig mintegy 400 passzus átíratás történt. Eladtak I. rendű járműveket páronként 600 koronáért, II. rendűt 320-400 koronáért, avánci fajta tehenet darabonként 160-180 koronáért, magyar fajtát 140-160 koronáért, borjut darabonként 24-30 koronáért, juhokat darabonként 10-12 koronáért, sertéseket, párját 120, süldőket 30-40 koronáért, malacokat darabját 6-12 koronáért.

— Önálló anyakönyvi kerület Felső-Muzslyán. Torontálvármegye közigazgatási bizottsága legutóbb tartott ülésében kimondta, hogy a Nagybecskerek városához tartozó felső muzslyai telep külön állami anyakönyvi kerülettel alakíttassék és hogy e végből a nagybecskereki állami anyakönyvi kerületől külön választassák. Ily értelemben felterjesztést intéztek a belügyminiszterhez.

— Felolvasás a burokról. Luszénszky Félix báró, aki részt vett a burok szabadságharcában, március 3-án d. u. 6 órakor tartja meg felolvasó estélyét a kaszinó nagytermében. Luszénszky báró már előtte való nap érkezik Clair Vilmos hírlapíró társunk kíséretében Nagybecskerekre, aki, mint a Felsőmagyarországi közművelődési egyesület főtitkára, állandóan kiséri körútjában a felolvasót, minthogy a felolvasások jövedelme a nevezett egyesület javára esik. A felolvasásra jegyek előre válthatók Mangold Lipót könyvkereskedésében; és pedig az I-III sorban 3 korona, a többi sorokban 2 korona, állóhely egy korona, diák- és katonajegy 60 fillér. A felolvasás befejeztével esetleg tánc lesz.

— Szabad liceum. Lelkes férfiak tervbe vették, hogy az iparos ifjuságnak alkalmas adnak, hogy magát úgy a szakmabeli, mint az általános ismeretekben tovább képezhesse. Mint kis patak indult tova a mozgalom, mely azonban a jelek után ítélve, nem fog megmaradni a szűk mederben, hanem a társadalom minden osztályát felölelő szabad liceum-á fejlődik ki, aminők hazánk minden nagyobb városában vannak. Mert hiszen alig van magasabb és nemesebb irányzat, mint bevinni az ismereteket, a tudományt, a szellemi csiszoltságot, az emberi művelődést mindenütt, ahol ezeknek az eszményi dolgoknak föltételére és befogadására megvan a képesség és készség. Másrésztől való igaz, hogy az a társadalom, amely nevel és nemesít: önmaga is nevelődik és nemesül. „Menjetelek és tanítatok” E szavakkal küldte szét apostolait az Údvizítő. A szabad liceum emberei is mennek és tanítanak. Nagy dolog ez; az alkotás, a teremtés munkájának egy része és feleként, szent dolog, amelynek munkása előtt meghajol az ember, kinek szelleme él s lelkét hevíti a tudás szomjúsága. Ebben az ügyben március 3-án este fél 8 kor értekezlet lesz a felső kereskedelmi iskola tanári szobájában, amelyre a szervezők városunk összes tanfőleit meghívták.

— Gyermek az országúton. Muzslyai levelezőnk írja: Tegnap történt, hogy Tápai Ferenc itteni lakosnak két gyermeke, az egyik 6, a másik 4 éves, a szülői házból nyomtalanul eltűntek. A szülők elég helytelenül, azt tartották, hogy valahol a szomszédságban játszanak, pedig a két kis szökevény Aradac felé vette útját. Ezer szerencse, hogy véletlenül felfedezte őket estefelé egy aradáci előfogatos, aki a már félig megdermedt ártatlanokat kocsijára felvéve, villámsebességgel hajtott egyenest a községhez, ahol dörzsölgetés által a jó meleg szobában csakhamar magukhoz tértek. A hozzájuk intézett faggatásokra, hogy mi a nevük, hová valók, azt a választ tudta adni az idősebbik, hogy Felső-Muzslyára valók és hogy látogatába indultak Mosorinban lakó nagynénjükhöz. Igen természetes, hogy utazási tervük dugába dőlt, amennyiben az ottani derék előjáróság haza vitette őket szüleikhez.

— Aranylakodalmom. Ritka szép családi ünnepeket látott a múlt héten nagy-szentmiklósi otthonában a Kupkay család. Az öreg Kupkay Pál, kiről elmondhatni a költővel, hogy „82 ik év telének dere lepte szakállát” friss jó egészségben aranylakodalmát ülte szeretett hitvesével Schmarth Erzsébettel. Öt gyermek, hét reményteljes unoka és a családi örömben szintén résztvevő helybeli és környékbeli barátok adtak egymásnak találkat, hogy az ünnepeket erejük virradt szép napon üdvözöljék. Budapesti fiúk, Domonkos és Pál a jó öregeket a gyengéd gyermeki szeretet minden kigondolható jelével elhalmozták, ami annyira meghatotta ezeket, a szép multon és kedves jelenen elmerengő szívüket, hogy csillogó örömlányok toltak szemekbe. A fiatalság délelőtti templomba ment. Egy órakor dus lakomához ült a 32 tagból álló társaság. Az asztal közepén, aranybuzakalász-rózsaszegfű és orgonavirágok között óriási csokor jelölte a jubiláló pár, kisebb csokrok pedig a hölgyek helyét. Az ünnepi beszédet a vő; Bertalan Gyula tartotta. A család barátaitól beérkezett 47 táviratot és levéileg érkezett üdvözlőket a legidősebb unoka, Kuzdy Arthur olvasta fel. Tösztoztak az unokák: Kuzdy Arthur és Jenő és Bertalan Ernő. A zenét az othelyi kitiűő cigány zenekar szolgáltatotta. A tánc reggeli 4 óráig tartott. A jubiláló pár is lejtett néhány fordulót.

— Inzultált lelkész. Szőregyi tudósítónk jelentése szerint az ottani templom kinos botrány színhelye volt tegnap. Egy ittas ember berontott az isten házába s ott durván szidalmazta az épen temetésre készülő lelkészt. Tegnap ugyanis egyik jómódu szőregyi ember feleségének temetése délután 3 órára volt kitűve s ebből kifolyólag történt az alávaló eset, hogy egy ittas

gyakoroltam az arcomat a vallomás meghallgatásához.

Egy szegfű piroslott a hajam között.

Olyan elbájoló voltam, hogy meg kellett csókolnom magamat a tükörben!

Még elsőt se harangoztak, már én künn voltam az utcán.

A mama még utánam szólt, hogy el ne felejtsek érte is imádkozni.

Szegény mama, nem is sejti, hogy még nem voltam az idén a Nepomuki Szent János litániáján!

Márton már várt.

Kezet fogtunk.

Ó, Mari, ő olyan kedvesen tud kezet szorítani, olyan lágyan és olyan elegánsan, mint valami herceg. A legszentebb érzelmek benne vannak mind a keze szorításában!

Leültünk egy padra és beszélgettünk mindenféléről, csak a szívről nem.

Mikor erről akartunk beszélni, sóhajtottunk.

Ő azt kérdezte tőlem, hogy miért sóhajtok?

Azt feleltem, hogy a kanári madaramnak elfelejtettem kendermagot adni.

Vigasztalt, hogy ne busuljak, és példákat mondott, hogy a kanárik, a melyek a kanári tenger partjáról való verebek, évekig is el vannak a nélkül, hogy kendermagra volna szükségük.

Ó, Mari, ő nagyon tudományos férfi!

Mondtam neki, hogy eljöhete hozzánk megnézni a kis kanári madarat, mert a papa nagyon örül annak, a ki a kis kanarit megnézi.

Ő azonban azt felelte, hogy fontos okai vannak az ellenkezőre.

Azt hiszem, Mari, neki valami nagy családi titka van!

IV.

A láztól égve írok neked, Mari!

Ő vallott.

Azt mondta, hogy engem „imád”!

Oh, Mari! ha azt hallottad volna, milyen hangon ejtette ki ezeket a szavakat!

Egy orgonabokor aljában ültünk, magunkban; nem jár arra senkise.

En őszereztem; a szívem elszorult; forró láz futott rajtam végig.

Azt hittem, elájulok.

Ő észrevette ezt, mert hirtelen átkapott.

En akkor úgy tettem, mintha igazán elájulnék. Oh, hiszen oly jól esett, hogy megölelt!

Mit gondolsz, mi történt?

Ha ezer évig törnéd a fejedet, akkor se tudnál kitalálni.

Nem futott se vizért, se gyöngyvirág-ecetért, hanem megcsókolott.

Mari, neked még fogalmad sincs arról: milyen az igazi csók!

Valami édes tűz az, Mari, a melynek édeségét és hevét leírni nem lehet!

Ő egy pillanat alatt millió ilyen édes tüzet szórt az arcomra és a kezeimre.

En önkénytelen elbágyadással egedtem ezt; de csakhamar erőhöz jutottam: fölugrottam és elfutottam tőle.

Othon felszóltam a padlásra és elbujtam a mama hattyubundája mellé.

Ott ismételtettem behuny szemekkel, hal-

kan, gyönyörtől ittasan:

— Nagysád én imádom!

Es forró ajkaimmal csókolgattam a kezemet, hogy lecsókoljam róla az ő csókjait.

V.

El vagyok árulva!

A mama észrevette tegnap este, hogy egy harapás van a karomon. (Márton ugyanis tegnap meg akart enni.)

Meglestek bennünket.

A papa éppen akkor lépett oda, mikor egy édes, hosszú csókban némultak el az ajkaink.

Azt hittem elstüledek.

Azonban a papa nyugodt volt, mint kitörés előtt az égiháboru.

VI.

Kedves Marim!

A könyeim záporként omlanak, midőn ezeket a sorokat írom.

Márton az érettségim megbukott.

Engem holnap Pozsonyba akarnak vinni a zárdába, hogy ott tanuljak legalább két esztendőig.

De nem visznek el!

Nem! Mert a szívem az éjjel meg fog szakadni!

Gárdonyi Géza.

ember egyháza lelkesét rutul megtámadta. Szóráth András ugyanis, mint az elhunyt-nak rokona, mikor 3 óra volt, a szomszédos halottas háztól fölment a plébániára, hogy a papot megsürgesse. A pap már ekkor a templomban volt, ahol a temetésre készülődött. Szóráth ide is utána ment s itt a legdurvább szavakkal megtámadta, szidalmazta, mutatván az óráját, hogy mennyit késik. Nagyobb botrány csak úgy volt elkerülhető, hogy a pap szép békéltető szóval, nagy nevezetesen el birta az ittas állapotban levő magyart távolítani az isten házából.

Tüz. Németi község határában Tejlítán Károly bodálya tegnap éjjel belülről kigyulladt. A hirtelen összesereglett tömeg gyorsan a mentéshez fogott, de későn, mivel a bennlévő nyolc tehén, a bezárt ajtó nem tudván elmenekülni, szénné égett. Tejlítán kára igen nagy, mert biztosítva nem volt semmi.

Papok a hazafiasság szolgálatában. Idegenek szidják itthon mindig a katolikus papságot s ahol érik, hazafiassággal vádolják. Aki nem idegen ebben az országban, tudja, hogy a katolikus papságnál hazafiasabb s áldozatra később fiai nincsenek a hazának. De nemcsak itthon teljesítik ebbeli kötelességüket a papok, hanem a messze külföldön is, ahová utánuk mennek a kivándorlóknak, hogy magyar anyanyelvükön hirdessék nekik vallásuk tanait. Így Romániába évente sok száz magyar vándorol ki, kik magyar papok híján rövidesen eloláhosodnának. Hogy ez meg ne történhessék, több délmagyarországi katolikus pap szokta felkeresni a Romániába telepedett magyarokat, köztük főleg Pacha Agoston, Dessewffy Sándor csanádi püspök ceremonáriusa, hogy az ottani magyaroknak hirdesse az evangéliumot. A buzgó misszionárius érdemeit immár elismerte Horstein Ferenc, bukaresti római katolikus érsek is és megleghangú levélben egyszersmindenkorra megbizta főpásztori körleveleinek magyarra fordításával.

Ártatlan volt. Csalással vádolva került a pancsovai kir. törvényszék elé Uroševits Emánuel jarkováci szerb tanító, mert állítólag bebiztosított, több ezer korona értékű buzasztagját fölgyújtotta. Mint velünk közlik, a pancsovai kir. ügyészség nevezett ellen a vádat elejtette. Közöljük e körülményt, minthogy az eset annak idején, múlt évi szeptember 24 én lapunkban is ismertette volt.

Elrepült libák. Ittvannok községben Kovács Ödön hat darab libája nagyon unni kezdte magát. Egész nap azon tanakodtak, mikép szabadulhatnának meg gazdájuktól és élvezhetnék a korlátlan szabadságot. Igen megirigyelték testvéreiket, melyek a mezőn kóborognak és lármázhatnak zavartalanul. Elhatározták, hogy megszöknek. Kovács épen udvarában állott és nézte a fészkelődő libákat, midőn ezek hirtelen a gazda szemelátára egy titkos jellel repülni kezdtek. Kovács ámulva nézett a repülő libák után, míg egyszerre eltűntek. Mindenütt keresik most a szökevény libákat, de még nyomukat sem tudják találni.

Lopott puská. Böhm Gyula szerbíttebei lakos gőzmalomban dolgozott Miucsin Gyóka és szemet vetett az irodai helyiségben a falon függő szép Lesfaux puskára. Mivel rendes úton-módon meg nem szerezhetette, éjnek idején az ablak betörése után behatolt az irodába és elvitte a puskát. A gazda gyanuja legelsőbben is reá irányult, bár váltig tagadott. A házkutatást végző csendőrség a Gyóka háza udvarán egy hó kupacba rejtve megtalálta a lopott puskát iszonyuan átázott állapotban. A puskát káros visszakapta.

Irodalom és művészet.

Jézus élete a szentföldön. Az oberammergau passzió-játékok után készített mozgó-fényképeknek kevés nézője volt tegnap este. Pedig Erdődi Béla gyönyörű szövege és a szép színesen vetített bibliai tárgy képek nagyon is megérdemelték volna a nagyobb látogatást. A félig üres nézőtér és üres páholyok előtt másfél óra alatt folyt le a szép mutatónyos előadás, a jelen voltak legnagyobb meglepedésére. A zenekíséret ez alkalommal elmaradt.

Ma este Velencét mutatják be jobbra színes képekben, ami bizonyára meg fogja tölteni a színházat.

Modern divatok. Az emberi szellem széles, valóságos szomjazza az újságot. Nagy művészek élvezése után ujongva tapsol kisebb értékű fiataloknak. Régi hagyományok szente sítette műformák megsértését genialis újításnak tartja. Egy mezőn használt stílussal szívesen

kisérletezik más téren, ahol addig nem használták, mert nem oda való. Így szorította ki a modern dráma egyéni küzdelme a régi drámát, melyben az egyéni és a köz ütközött össze. Így ment ki divatból a könnyed és szellemes, finom francia operette, kénytelen lévén kitérni a durva, vaskos angol bohózat utjából s a szellem pattogásának helyét elfoglalták pattogó táncok. A zene, mely eddig kísérte a cselekményt, most vezet. A legszélsőbb és legtulzabb újítások csak látszólag oly újak és az emberi szellem nem igen produkálhat olyat, aminek előzménye ne volna az emberiség történetében. A zenei elemeknek most említett túlhatalmasodása megvolt már Görögországban. A secessió, alig olvasható modern betűk csak a régi, esetlenségükben szép fraktur-írás tulhajtásai. Tiffinny vázáin figyelmes szem meglátja az őskori vad népek rajzának motívumait. Az apahidai lelet kancsója formára, díszítésre finom, mint azok az újabb edények, amelyek díszítését díszítőképen nevezzük modernnek. Formára, hajlékonyságra, sugárságra kiállja a versenyt a legmodernebb alkotásokkal. Valóban, a világtörténet nem más, mint az emberiség eszméinek és az emberi kéz alkotásainak vissza-visszatérő megújulása, eltérésekkel, különböző alakokban, de nagyjában mindig ugyanannak maradványa. Az emberi szellemnek történetét, eszméit, az emberi élet alkotásait gazdag és szíves képekben mutatja a Nagy Képes Világtörténet, amelynek most 93 és 94. füzetét hagyta el a sajtót. Ezekben van a híres és művészi apahidai kancsónak rajza is. Az egész vállalat tizenkét kötetből fog állani, szerkesztője dr. Marozali Henrik akadémikus, a budapesti egyetem történettudomány tanára. A IV. kötetet dr. Borovszky Samu akadémikus, jónévvű történetíró írja, dr. Goldziher Ignác európai orientálistánk társaságában. Az V. kötetet dr. Mika Sándor írta a legújabb kutatások nyomán. Egy kötet ára díszkötésben 16 kor., kapható füzetenként (á 60 fill.) és havi részletfizetésre is, a kiadó-társaságnál, Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál, Budapest, VIII., Üllői ut 18. szám.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február 28-án.

Budapest, február 28. (A „Torontál“ eredeti távirata) A képviselőház mai ülésében folytatták az igazságügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalását.

Fassie Tódor és Major Ferenc felszólalásai után Ploss Sándor igazságügyminiszter kijelenti, hogy a bírák anyagi helyzetét csak az általános fizetésrendezéssel javíthatja. Visontai javaslatát nem fogadhatja el. A katonai büntetőtörvényt maga is óhajtja. Legközelebb, ha a tervezet hozzá kerül, igyekszik megalkotását gyorsítani. A kereskedelmi törvényt revízió alá veszi; a polgári perrendtartást még az idén beterjeszti. Foglalkozik a telekkönyv rendezésével is. Kéri a költségvetés elfogadását. (Hosszas éljenzés jobbról.) Az ülés tovább folyik.

A Reichsrathból.

Budapest, febr. 28. (A „Torontál“ eredeti táv.) Bécsből jelentik: A mai ülésben végeztek végre a beérkezett interpellációk felolvasásával. Brzora d, Hruby, Fressel kérdéseket intéznek az elnökhöz. Brzora d azt ajánlja, hogy az elnök jobban megóvja a házszabályokat, ha a hozzá intézett kérdésekre azonnal felel. Az elnök kijelenti, hogy eddig mindig jobban megvédte a szólásjogot, mint más parlamentekben, de látván, hogy ezzel visszaélnék, jövőben nem engedi meg, hogy egyszerű kérdések, vagy sürgőségek hosszasan indokoltassanak. Az elnök kötelessége, hogy a Ház munkaképességét előmozdítsa, kéri ennélfogva a Házat, hogy szivleljék meg szavait, nehogy kénytelen legyen a házszabályok szigorított kezelésére. (Helyeslés balról. Ellentmondások a cseh radikálisoknál.)

Kamatláb-leszállítás.

Budapest, febr. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata) Az osztrák-magyar bank a kamatlábat fél százalékkal leszállította.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. február 28.

A készárutüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	ó	76	7.30	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.40	80	7.80	7.90
Pestvidéki	„	76	7.30	80	7.70	7.80
Bácskai	„	76	7.50	80	0.—	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilós	
			70-72	7.15 7.30
„	„	másodrendű	—	7.— 7.05
Árpa	„	takarmány	60-62	6.10 6.20
„	„	égetni való	62-64	5.90 6.10
Zab	„	sörfőzésre való	64-66	0.— 0.—
„	„	—	89-41	6.15 6.35
Tengeri	ó	bánsági	—	0.— 0.—
„	„	másnemű	—	6.40 6.50

Határidő-üzlet.

Budapest, febr. 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett, a malmok tartózkodása következtében, lanyha vételkedv. Az árak változatlanok. A mai határidő-üzlet jegyzései:
 Buza őszi 7.50—7.51
 „ tavaszra 7.71—7.72
 Rozs őszi 7.33—7.34
 Tengeri májusra 5.22—5.23
 Zab őszi 6.25—6.26

KÖZGAZDASÁG.

Közgyűlések.

- Március 3. A »Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete« közgyűlése
- „ 3. A nagybecskereki ipartestületi betegsegélyező pénztár közgyűlése.
- „ 7. A »kis-zombori segélyegylet« s hitelszövetkezet közgyűlése.
- „ 8. Az alibunári járási hitelszövetkezet közgyűlése.
- „ 10. A jarkováci népbank részvénytársaság közgyűlése.
- „ 17. A torontáli h. é. v. alkalmazottai stb. fogyasztási szövetkezeté felszámolás alatt közgyűlése.
- „ 24. A nagybecskereki takaré- és előlegezési társulat az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek közgyűlése.

A Horgony-Pain-Expeller igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménytel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment«-et tessék kérni és a »Horgony« védjegyre figyelni kell.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekre, illetve Nagy-Becskekről.

Ervényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

- A nagybecskereki pályaudvarra:
- Zombolyáról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
- Pancsováról: délelőtt 7 óra 53 p.; délután 6 óra 10 p
- Temesvárról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
- Verseczről: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
- Alibunárról: este 7 óra 22 p.
- Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.
- Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

- A nagybecskereki pályaudvarról:
- Zsombolyára: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
- Pancsovára: reggel 8 óra 10 p.; délután 6 óra 30 p.
- Temesvárra: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
- Verseczre: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
- Alibunárra: reggel 3 óra 55 p.
- Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.
- Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délután 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős: Mayer Rezső.

Pályázat.

A csatádi községi kisedővódánál leköszönés folytán megüresedett **óvónői állásra** ezennel pályázat hirdettetik. Fizetése 1 évre 600 korona, negyedévi részletekben, azonkívül 2 szobából, 1 konyhából, éléskamrából és a megfelelő mellékhelyiségekből álló szabad lakás, esetleg 160 korona lakpénz. A kellően felszerelt folyamodványok, melyekben az óvónői képesítés mellett a magyar és német nyelv tökéletes birása is feltüntetendő, az eddigi szolgálati bizonyítványokkal együtt folyó évi március hó 15-ig a községi iskolaszék, mint óvoda-felügyelő bizottság elnökségéhez beiktatandók.

(229-2.1)

A párdányi járási utibizottság elnökétől.

1287/1901. kig. szám.

219-3.3

Versenyárgyalási hirdetmény.

A párdányi járás utibizottsága az 1900. év december hó 11-én tartott ülésén III. számú határozatával, mely Torontál vármegye tekintetes alispáni hivatala által 816/901. számmal jóváhagyatott, a párdányi-íttebei ut folytatólagos kiépítéséhez szükséges 2000 m³, szóval: kétfézer köbméter lukareczi basalt vagy pedig trachytkő szállítást árlejts útján óhajtja biztosítani. Ezen kömennyiségből 550 m³ a párdányi vasuti állomásra, 1450 m³ pedig hajón a szerb-íttebei Béga-rakpartra szállítva kirakandó, onnan közmunkával a munka helyszínére fuvaroztatik s ott a vállalkozótól felapritva fog átvétetni. A szállított kömennyiség ára 3 (három) évi részletben fiztetetik ki.

A szóbeli versenyárgyalás folyó évi március hó 12-én délelőtt 9 órakor Párdányban a főszolgabírói hivatalban fog megtartani, a zárt írásbeli ajánlatok az alább jelzett bánatpénzzel vagy óvadékképes papirokkal ellátva f. évi március hó 11-én délelőtti 12 óráig ezen hivatalhoz beiktatandók. A versenyárgyalásban részt venni óhajtó vállalkozók 2800 (kétfézer nyolcszáz) korona bánatpénzzel vagy óvadékképes papirokkal ellátva oly további értesítéssel hivatnak meg, hogy az árlejtsési és fizetési feltételek a főszolgabírói hivatalnál a hivatalos órák alatt betekintheők. Párdányban, 1901. évi február hó 22-én.

A párdányi járási utibizottság elnöke.

Egy butorozott UTCZAI SZOBA

külön bejárattal
a gimnázium-utca 16. szám alatt (Népbank)
azonnal kiadó. 218-3.3

47. végrh. sz. 1901.

228-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhirre teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1901. évi V. 1. sz. végzése folytán Marton József budapesti cég felperes részére Komáromi Jenőné alperes ellen 269 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2054 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbírósnak V. 1901. Sp. II. 65/2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Nagybecskereken, az adósnál leendő megtartása határidőül 1901. évi március hó 7. napjának délelőtti 9 órája kintüzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron aul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elérverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött-nél írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Nagybecskereken, 1901. évi február hó 20. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve.

DURATOR

Által a cipőtalp minden 3-4 héten egyszeri bekenéssel ötször oly tartós és vízátatlan lesz.
Ára 1 bádopalacknak használati utasítással együtt
1 korona, nagyobb palack 2 korona.

Postán 1 kor. 20 fillér beiktudése után bérmentve.
Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériákban, cipészknél stb.

Főzéküldés: **DURATOR-GYAR**
Budapest, V., Lipót-körut 1/b. szám.

Viszontelárusítók
mindenütt kerestetnek.

(8-7.4)

192. B. v. k. szám. 1901.

224-1.1

Arverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes módosi kir. járásbírósnak 1900. évi V. 71217. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1901. évi V. 187/1. szám alatt kelt végzése folytán Torontálmegeyi takaré- és hitelbank nagybecskereki cég részére, Zsiros József módvsi ügyvéd, mint tömeg gondnok által képviselt vb Straits György jelenleg nagybecskereki lakosnál 1140 korona és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1901. évi február 6-án lefoglalt 2400 koronára becsült különféle takarékpénztári részvények és szelvényeiből álló ingóknak a Torontálmegeyi takaré- és hitelbank helyiségében Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladása 1901. évi március hó 14-ik napjának délelőtti 10 órájára tüzetett ki az 1901. évi V. 187/2. sz. alatt kelt végzés alapján.

Egyuttal felhivatnak mindazok, kik az elérverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig előirithoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelensék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölőlegére fognak utasittatni.

Kelt Nagybecskereken, 1901. évi február 25-én.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A „kis-zombori Segély-egylet s Hiteleszövetkezet“ V-ik 20 filléres és II-ik 30 koronás évtársulatai — az alapszabályok 4-ik és 17. §§ ban megállapított 6 év lejárván — feloszlik és végleg felszámol.

A ker. törvény 249. §-ának rendelkezése alapján felhivatnak mindazok, kiknek ez évtársulatokon bármi néven nevezhető követeléseik vannak, hogy jelen hirdetmény harmadszori megjelenésétől számított hat hó slatt követeléseiknek érvényt szerezni el ne mulasszák.

Kis-Zomboron, 1901. február hó 24-én.

221-3.3 A választmány, mint igazgatóság.

Gazdasági gépekből

állandó nagy raktáromat ajánlom a t. c. gazdaközönség figyelmébe.

A tavaszi idényre ajánlom az elismert „Bächer“-féle egytetemes acél-ekéket és talajmivelő eszközöket.

A jelenkor legjobb és legtekéletesebb Melichár-féle „Unicum-Drill“ sorbavető-gépeket, tengeri-és répakapálókat, szénagyújtó-gépeket, „Johnston“ eredeti amerikai fűkaszalóit, marokrakó és kéveköthő arató-gépeit. Nicholson féle elsőrendű gyártmányu gőzcséplő-gépeket és kazánokat.

Képviselő Mayer-féle benzín-, petroleum-, gázmotorokban és cséplőgépekben.

Előnyös fizetési feltételek és olcsó árak mellett.

Feltűnést keltő találmány! Barmely törött vas-gépványnek összeforrasztást elvállalom és azért teljes szavatosságot vállalok; ezen összeforrasztást a bevált „FERROFIX“ felhasználásával eszközölöm.

Felvilágosítással készséggel szolgálok 100-100.

Telefon 70. szám. **Eckstein Vilmos**

Nagybecskereken (Dr. Linyácsky-féle ház).

Keresek egy régi négyajtós pénzszekrényt, egy régi kétajtós szekrényt és két használt fekvő-járgányt.